

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології

Кафедра граматики англійської мови

Силабус навчальної дисципліни

**КОМУНІКАТИВНА ЛІНГВІСТИКА
КРИЗЬ ПРИЗМУ ГЕШТАЛЬТ-ТЕОРІЇ**

Рівень вищої освіти:	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки бакалавр філології
Спеціальність:	B11 Філологія
Освітньо-професійна програма:	«Філологія»
Семестр, рік навчання:	2 семестр, 2 рік
Статус дисципліни	Вибіркова
Обсяг:	3 кредити ЄКТС, 90 годин, з яких: лекцій – 16 годин, практичних занять – 14 годин, самостійна робота – 60 годин
Мова викладання:	англійська, українська
День, час, місце:	Відповідно до розкладу
Викладач:	Ірина Борисівна МОРОЗОВА , доктор філологічних наук, професор, професор кафедри граматики англійської мови
Контактна інформація:	morro@ukr.net
Робоче місце:	Французький бульвар, 24/26, кафедра граматики англійської мови (ауд. 131)
Консультації:	За затвердженим графіком
Передреквізити:	Знання англійської мови
Постреквізити:	Підготовка здобувачів до самостійної наукової роботи.
Мета навчальної дисципліни:	ознайомити аспірантів з базовими проблемами сучасної комунікативної лінгвістики та шляхами їх розв'язання, з одного боку, та у демонструванні їм широких можливостей та високої ефективності залучення до мовознавчих розвідок гештальт-аналізу, що уможливорює розкриття когнітивної сутності багатьох мовних та мовленнєвих явищ.
Завдання навчальної дисципліни:	дати аспірантам основи лінгвістичних знань, необхідних для поліпшення самостійної наукової роботи, аналіз вихідних настанов та методологічних засад

	сучасних напрямів у розвитку лінгвістичної теорії; поглиблення, узагальнення та систематизація теоретичних знань аспірантів.
Очікувані результати навчання:	У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен знати: основні сучасні лінгвістичні теорії та підходи до аналізу мовних одиниць; основні теоретичні положення про граматичну будову сучасної англійської мови; особливості граматичної будови сучасної англійської мови; основні напрями і тенденції лінгвістичної думки; методологічне підґрунтя сучасної лінгвістики; основні методи лінгвістичного пошуку, які застосовуються при аналізі мовних фактів та явищ, їхню ефективність; базові положення гештальт-теорії. У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен вміти: на основі спостереження мовних фактів робити узагальнення про ті чи інші процеси сучасної англійської мови; надавати правильну теоретичну інтерпретацію мовним явищам; використовувати сучасні методи лінгвістичного аналізу для аналізу мовних явищ; застосувати комплексний підхід до наукового філологічного дослідження; визначати оптимальні методи аналізу мови та літератури; використовувати отримані фундаментальні знання і практичні навички на всіх етапах виконання науково-дослідної роботи, включаючи пошук необхідної інформації, планування експерименту, безпосереднє виконання роботи та обговорення отриманих результатів, формулювання теоретичних висновків; використовувати теоретичні знання у власних наукових дослідженнях.
Зміст навчальної дисципліни:	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 Використання гештальт-теорії в лінгвістиці Тема 1. Базові засади комунікативної лінгвістики та основи гештальт-теорії. Історія гештальт-аналізу. Тема 2. Сучасні напрями лінгвістичного пошуку, різні підходи до мовознавчих проблем та шляхи їх розв'язання. Тема 3. Ефективність мовленнєвого спілкування. Залучення гештальт-теорії до мовознавчого аналізу на практиці: розуміння та виокремлення гештальт-якостей, гештальт-проекцій, гештальт-прегнантності, ареалу та гештальт-центру феноменів, що підлягають вивченню у мовознавстві. Тема 4. Теорія речень з позицій гештальт-аналізу. Просте речення англійської мови як елементарна комунікативна одиниця та його когнітивно-комунікативна

	сутність у світлі гештальт-теорії. Тема 5. Чоловіче та жіноче мовлення. Залучення гештальт-аналізу для ефективного вирішення проблем гендерної лінгвістики. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 Комунікативні дослідження у синхронії та діяхронії з залученням гештальт-аналізу Тема 6. Комплімент як мовленнєве явище та мовленнєвий акт. Залучення гештальт-теорії для аналізу англomовного компліменту, його структурно-комунікативних особливостей та комунікативно-когнітивної суті. Тема 7. Гештальт-аналіз як ефективна комплексна методика у дослідженнях розвитку мовних та мовленнєвих явищ у діяхронії. Практика гештальт-аналізу у розвідках даного типу. Тема 8. Брехня як мовленнєве явище. Лінгвістичні дослідження неправдивого мовлення та викриття брехунів завдяки залученню гештальт-аналізу. Тема 9. Соціальна стратифікація мовлення. Гештальт-аналіз у соціолінгвістичних розвідках. Тема 10. Вербальна мімікрія: психолінгвістична природа, лінгвістичні особливості та засоби викриття за допомогою гештальт-аналізу.
Методи навчання:	<i>Словесні:</i> лекції (проблемні, лекції з аналізом конкретних ситуацій), пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; <i>наочні:</i> ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), метод безпосереднього спостереження, презентація результатів власних досліджень; <i>практичні:</i> підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей, підготовка презентацій, експериментальні дослідження, рольові ігри.
Рекомендована література:	Основна 1. Морозова І.Б. Парадигматичний аналіз структури і семантики елементарних комунікативних одиниць у світлі гештальт-теорії в сучасній англійській мові: монографія. Одеса : Друкарський дім, 2009. 384 с. 2. Morozova I. B., Repushevska I.I. Section 3. The evolution of female speech from the perspective of gender. <i>Innovative pathway for the development of modern philological sciences in Ukraine and EU countries : Collective monograph</i>. Vol. 2. Riga, Latvia :

- “Baltija Publishing”, 2021. 392 p. – P. 32-48.
3. *Cognitive and Communicative Approaches to Linguistic Analysis*. Benjamins, John Publishing Company, 2020. 562 p.
 4. Morozova I. B., Pozharytska O.O. Literary Characters and their Verbal Mimicry through the Prism of Gestalt Analysis. *Arab World English Journal (AWEJ)*. Volume 12. Number2 June 2021. Pp. 457-468 DOI: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol12no2.31>
 5. Морозова І.Б. Ускладнене речення як індикатор інтелектуального рівня віртуального мовця. *Записки з романо-германської філології* 1(52) 2024. С. 134-147. DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2024.1\(52\).310314](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2024.1(52).310314)
 6. Морозова І.Б. Кейс лінгвального професійного профілювання: синтаксичні аспекти мови вчителя іноземної мови. *Folia Philologica*. КНЛУ. 7, 2024. 1. 7, 2024. С.45-51. <https://foliaphilologica.uni.kyiv.ua/index.php/foliaphilologica/issue/view/7>

Додаткова

1. Біскуб І. П. Англомовний дискурс програмного забезпечення як модель мовленнєвої взаємодії людини й комп'ютера: монографія. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. 388 с.
2. Морозова І.Б. Мовленнєвий портрет комунікативного лідера (гештальт-синтаксичний аспект розгляду). *Актуальні проблеми філологічної науки: сучасні наукові дискусії: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 80-річчю д.філол.н., проф. Таранця В.Г., м.Одеса, 23-24 березня 2018*. Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2018. С. 98-100.
3. Морозова І.Б. Комунікативно-синтаксичні особливості дитячого мовлення в жанрі інтерв'ю. *Мова: науково-теоретичний часопис з мовознавства*. Одеса: «Астропринт», 2017. № 28. С. 14-21.
4. Морозова І. Б. Покладемо квіти на могилу Елджернона: гештальт-маркери синтаксичного профайлінгу особистості. *Актуальні питання іноземної філології: наук. журн.* Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2018. № 8. С.214 -221.

5. Морозова І. Б. Формування лінгвальної поведінки англomовної елітарної особистості (на матеріалі промов герцогині кембриджської кейт міддлтон). *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського Серія: Філологія. Журналістика*. Том 32 (71). № 1. Частина 1. Видавничий дім «Гельветика», 2021. С.157-164
6. Морозова І., Стращенко Д. Лінгвальні шляхи забезпечення ефективності тематичних вузлів у віртуальному діалозі (на матеріалі кінострічки «Щоденники принцеси 2: Як стати королевою» (2004)). *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. - Вип. 60, том 3, 2023. С. 136-141. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/60-3-20>
7. Одеська лінгвістична школа: інтеграція підходів : Колективна монографія / за заг. ред. Ковалевської Т.Ю. Одеса: ПолиПринт, 2016. 362 с. Розділ 3. Лінгвістична інтерпретація сугестивних дискурсів: Морозова І.Б. Мовленнєві сигнали як особлива техніка оптимізації міжособистісного спілкування. С. 247 – 254.
8. Ярцева О., Морозова І.Б. Лінгвальні принципи профілювання віртуальної особистості. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 51. С. 386-393
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/51-60>
9. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge University Press; 2nd edition. 2013. 526 p.
10. Kruty, K., Minenok, A., Morozova, I., Tsapenko, T.-Y., Kozynets, O., & Korniev, S. (2021). Diagnosis of the Formation of Grammatical Aspects of Speech in Preschool Age. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 13(4), 267-282.
<https://doi.org/10.18662/rrem/13.4/482>
11. Heinly, L. Communication Skills with NLP : Neuro Linguistic Programming Discredited: Neuro-Linguistic Programming Notes. Independently Published, 2021. 347 p.
12. Morozova I.B. Compliments as a specific methodological approach of optimizing the process of

	teaching foreign languages. <i>Advanced trends of the modern development of philology in European countries</i> : Collective monograph. Riga : Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2019. Pp. 136-156. Електронні інформаційні ресурси 1. Edward Gibson: Human Language, Psycholinguistics, Syntax, Grammar & LLMs Lex Fridman Podcast. URL: https://www.youtube.com/watch?v=F3Jd9GI6XqE 2. Gretchen McCulloch and Lauren Gawne. Lingthusiasm. Podcast. URL: https://open.spotify.com/show/4IfWLwqURo177w2i4Ecj7t
Оцінювання:	Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання доповідей, презентацій, в т.ч. результатів власних досліджень. Підсумковий контроль: формою підсумкового контролю в межах навчальної дисципліни є залік.
ПОЛІТИКА КУРСУ: <i>Відвідування занять</i> <i>Регуляція пропусків</i>	Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись онлайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І.Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf).
<i>Дедлайни та перескладання</i>	Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf)
<i>Політика академічної доброчесності</i>	Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf)
<i>Використання електронних пристроїв на занятті</i>	Під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим. Електронні пристрої використовуються лише за наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.

<i>Комунікація</i>	Всі робочі оголошення або надсилаються через чат академгрупи у Telegram або надсилаються на імейл через старосту академгрупи. Аспіранти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.
--------------------	--